

Oscar Romero sa stal hlasom chudobných

V KATOLÍCKEJ CIRKVI SI KAŽDÝ ROK 24. MARCA PRIPOMÍNAME DEŇ MODLTIEB A PÔSTU NA PAMIATKU MUČENÍKOV MISIÍ. PRÁVE V TENTO DEŇ V ROKU 1980 ZOMREL NÁSILNOU SMRŤOU SANSALVADORSKÝ ARCIBISKUP OSCAR ROMERO, POVAŽOVANÝ ZA PROROKA A MUČENÍKA 20. STOROČIA

MARTINA GROCHÁLOVÁ

„Mučeníctvo je milosť a nemyslím si, že som jej hodný. Ak však Boh prijme obeť môjho života, nech sa moja krv stane semenom slobody a znakom, že nádej sa čoskoro zmení na skutočnosť,“ povedal krátko pred svojou smrťou Oscar Romero.

Životopis tohto blahoslaveného prináša kniha *Oscar Romero. Prorok nádeje* z pera talianskeho historika Roberta Morozza della Roccu, ktorý od deväťdesiatych rokov 20. storočia vedie výskum politických a náboženských dejín Latinskej Ameriky. Keďže sa obzvlášť venuje osobnosti Oscara Romera, spolupracoval pri procese kanonizácie tohto mučeníka a Romerov životopis je zrelým výsledkom dlhého štúdia. Oscara Romera nepredstavuje ako ideálneho človeka bez chýb, ale poukazuje na komplikovanosť jeho osobnosti. V knihe prechádza jednotlivými životnými etapami Oscara Romera a prináša aj citáty z kázni, článkov, korešpondencie či zo zápiskov. Ako píše v úvode publikácie ďalší významný taliansky historik Andrea Riccardi, práve Morozzov výskum sa stal rozhodujúci v procese Romerovho svätorečenia.

Priateľova smrť

Oscar Romero bol vzorný kňaz, ktorý sa po tom, čo pracoval na Biskupskom sekretariáte Strednej Ameriky, stal pomocným biskupom a v roku 1977 ho vymenovali za sansalvadorského arcibiskupa. Úrad prevzal 22. februára 1977 a v tom čase nemal prehľad o tom, čo sa deje v krajine. Iba deň predtým vláda vyhnala z krajiny niekoľko zahraničných kňazov, ktorých predtým týrala. Médiá boli výlučne

Medzi dekrétmi Kongregácie pre kauzy svätých, ktoré 7. marca zverejnila Svätá stolica, je aj potvrdenie zástraku na príhovor blahoslaveného Oscara Romera, ktorý tak už priamo smeruje k svätorečeniu.

Snímka: flickr.com/felton davis

v rukách oligarchie a už niekoľko týždňov viedli kampaň zastrašovania Cirkvi, ktorú obviňovali z miešania sa do politiky, lebo sa zastávala chudobných roľníkov. Týždeň nato začala vláda potláčať pouličné protesty a hoci sa Romero podieľal na vyhlásení biskupskej konferencie, ktoré odsudzovalo takéto násilie, stále si naplno neuvedomoval vážnosť situácie. Rozhodujúci zlom nastal až 12. marca 1977, keď bol zavraždený jeho blízky priateľ Rutilio Grande. Tento jezuita bol presvedčený, že jediným riešením bezprávia v Salvádore je ohlasovanie evanjelia roľníkom. vzdal sa preto akademickej práce a odišiel žiť medzi *campesinos*. Vo farnosti Aguilares vytvoril za štyri roky hnutie kresťanských

spoločenstiev, do ktorého patrilo asi dvetisíc chudobných roľníkov.

Keď Rutilia Grandeho zavraždili na ceste do mesta Aguilares spolu so starším mužom a chlapcom, zostal Oscar Romero v šoku. Celú noc bdel v modlitbe pri telách troch obetí. „Pravá láska viedla Rutilia Grandeho k smrti, keď pomáhal dvom roľníkom. Takto miloval Cirkev: s nimi umieral a s nimi teraz prichádza pred nebeské transcendentno,“ povedal v kázni na priateľovom pohrebe.

Romerova konverzia

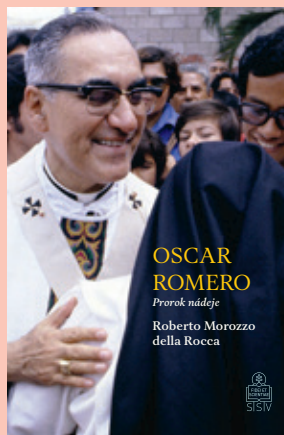
Historik Roberto Morozzo della Rocca skúma proces Romerovo obrátenia a vyvracia politický a populistický mýtus, že Romero prešiel od konzervatívneho smerovania k morálnemu vedeniu sansalvadorského ľudu v boji proti vojenskej diktatúre a oligarchii. Podľa tohto mýtu Romero vraj ešte pred smrťou Rutilia Grandeho zažil skutočné obrátenie, vďaka ktorému sa zo spiatocníckeho kňaza stal vodca ľudu v boji za oslobodenie. Na základe dokumentov a svedectiev mnohých ľudí blízkych Romerovi Morozzo della Rocca dokazuje, že Oscar Romero sa nezmenil zo dňa na deň, naopak, išlo o postupnú vnútornú konverziu, a to nie o obrátenie z hriešneho života, ale o konverziu k ľudskosti.

Nasledujúce tri roky každú nedeľu uvádzal Oscar Romero z kazateľnice fakty o násilí, ku ktorému došlo v predchádzajúcom týždni a vďaka Rádiu YSAX sa jeho hlas šíril po celej krajine. Vo svojich homíliách komentoval biblické čítania dňa a cez ne interpretoval realitu života.

Svoju poslednú svätú omšu slúžil Oscar Romero v pondelok 24. marca 1980 popoludní v sansalvadorskej kaplnke nemocnice Božej prozreteľnosti. Keď vzal do rúk korporál a začal obetovanie, od vchodu kostola zaznel výstrel a arcibiskup padol vedľa oltára. Pri prevoze do nemocnice skonal.

Pohreb sa konal na Kvetnú nedeľu 30. marca, no zostal nedokončený. Na námestí Plaza Barrios pred katedrálou vybuchla počas obradu bomba a začalo sa strieľať. Romerove telesné pozostatky preto narýchlo pochovali. Jeho hrob sa dnes nachádza v sansalvadorskej katedrále.

Úcta k jeho osobnosti a charakteru zaradila Oscara Romera medzi desať významných mučeníkov 20. storočia, ktorých sochy sa nachádzajú v nikách anglikánskeho Westminsterského opátstva. Pápež František, vynikajúci znalec politických a cirkevných pomerov Latinskej Ameriky, ho v máji 2015 vyhlásil za blahoslaveného. ❖

Roberto Morozzo della Rocca

Oscar Romero

Prorok nádeje

Spolok svätého Vojtecha, Trnava 2017

Kniha talianskeho historika, ktorý spolupracoval pri procese kanonizácie biskupa mučeníka, prináša fundovaný životopis Oscara Romera. Opiera sa o autentické dokumenty a svedectvá, prináša citáty z Romerových kázni, ale aj osobných zápiskov.